

Jan Neruda

Povídky malostranské

Adaptovala Lída Holá

Adaptovaná česká próza
B1

Upozornění:

Toto dílo, včetně všech svých částí, je opatřeno výhradou autorských práv a je chráněno zákonem. Jiné než zákonem předepsané užití je trestné – jde především o přísný zákaz dalšího rozmnožování bez písemného souhlasu nakladatele. Jednotlivé součásti kompletu jsou samostatně neprodejně.

No part of this publication may be reprinted, reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a data base retrieval system without prior written permission of the publisher.

Překlady slovníků: Melvyn Clarke (anglická verze); Christinne Antoňová (německá verze); Veronika Novoselová (ruská verze)

Jazyková redakce slovníku: Jiří Pešička

Grafická úprava a sazba: Olga Fischerová

© Adaptation Lída Holá, 2012

© Graphic & Cover Design Olga Fischerová, 2012

© Illustrations Eva Sýkorová Pekárková, 2012

© Archivní fotografie – Muzeum hlavního města Prahy, 2012

All images all rights reserved!

©, © Filip Tomáš – Akropolis, 2012

Bezplatná CD příloha byla nahrána ve studiu Švandova divadla – Martin Hejl, ClownTown.

Na CD účinkuje: Marta Hrachovinová

Post-production & mastering CD Tomáš Karásek, 2012

Vydal Filip Tomáš – Akropolis

Severozápadní IV 16/433, 141 00 Praha 41

www.akropolis.info

v roce 2012 jako svoji 200. publikaci

1. vydání (2012), 100 stran

Tisk: Těšínské papírny, s. r. o., Bezručova 212/17, 737 01 Český Těšín

Bližší informace: www.czechstepbystep.cz

ISBN 978-80-87481-60-8

O autorovi

Jan Neruda (1834–1891)

Jan Neruda se narodil 9. července 1834 v domě U Dvou slunců v Ostruhové ulici na Malé Straně. Tato ulice po něm byla později pojmenovaná a dnes se jmenuje Nerudova. Můžete tam vidět i dům U Dvou slunců s pamětní deskou, která připomíná místo autorova narození. Jan Neruda se nikdy neoženil, přestože měl několik velkých lásek, a prožil celý život v Praze. Rád cestoval po Evropě a byl i na Blízkém Východě. Zemřel 22. srpna 1891.

Neruda pracoval jako redaktor a proslavil se svými populárními a vtipnými fejetony. Jeho literární dílo je bohaté. Psal divadelní hry a literární a divadelní kritiky. Mimo jiné založil časopis Květy, který vychází ještě dnes. Psal básně, například sbírky básní Písně kosmické a Balady a romance. Jeho nejznámější prozaické dílo jsou Povídky malostranské.

Šest z těchto povídek jsme vybrali a přinášíme je v adaptované formě v této knize. První z nich, povídka U Tří lilií, přitahuje čtenáře romantickým konfliktem mezi životem a smrtí, etikou a erotikou. Ostatní povídky zobrazují rázovité figurky malebné Malé Strany v Praze. Nejsou to však pouhé žánrové obrázky. Díky své jemné ironii a psychologické věrnosti jsou pokládány za opravdové klenoty české literatury.

■ U Tří lilií

Myslím, že jsem tenkrát šlel.

Byla teplá, ale tmavá letní noc. Na nebi se sbíraly těžké černé mraky, pak se přihnál vítr a začala prudká bouřka. Byl jsem v hospodě U Tří lilií. Byla neděle a v salónku se tancovalo. Seděl jsem sám u okna, chvíli jsem se díval na veselé tančící páry a chvíli do tmavé zahrady za oknem. Ve světle blesku jsem občas uviděl blízký malý hřbitov. Hroby byly otevřené, protože hřbitov rušili. U zahradní zdi ležely bílé lidské kosti.

Mezi tančícími jsem uviděl krásnou, asi osmnáctiletou dívku. Byla štíhlá, měla plné formy, volné černé vlasy, hladký obličej a světlé oči – krásná dívka! Nejvíc se mi líbily její oči. Byly jasné jako voda a stejně tak tajemné. Tančila skoro pořád, ale dobře viděla, že se na ni dívám. Při tanci s nikým nemluvila, ale vždycky, když mě mījela, zadívala se upřeně na mě.

Najednou vběhla do sálu jiná dívka, udýchaná a celá mokrá. Přiběhla ke krásnooké. Něco jí šeptala a krásnooká mlčky kývla hlavou. Když hudba dohrála, krásná dívka se oblékla a zmizela venku ve tmě.

Bouřka začala znovu – vítr hučel s novou silou a blesky létaly. Myslel jsem pořád na tu krásnou dívku, na její zázračné oči. Asi po čtvrt hodině jsem se podíval ke dveřím. Dívka už byla zpátky a upravovala si mokré šaty a vlasy. Pomáhala jí nějaká starší kamarádka.

„Proč jsi šla v tom strašném počasí domů?“ zeptala se jí.

„Přišla pro mě sestra.“

Poprvé jsem uslyšel její hlas. Byl měkký jako samet.

„Stalo se něco doma?“

„Matka zrovna umřela.“

Zachvěl jsem se.

Dívka se otočila ke mně. Vzal jsem ji za ruku, byla tak měkká. Mlčky jsem ji vedl ven pod arkády.

Bouřka vrcholila. Nebe i země ječely, nad hlavou se nám válely hromy, kolem nás jako by mrtví řvali z hrobů.

Přitiskla se ke mně. Cítil jsem, jak se mi k prsům lepí její mokré šaty, cítil její měkké tělo, teplý dech – jako bych z ní musel vypít tu zlotřilou duši!

U Zlatého stromu

U Zlatého hroznu

U Zlatého klíče

U Zelené žáby

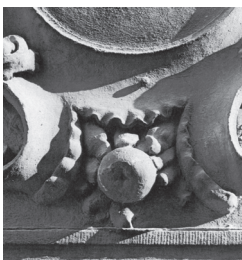
U Modré lišky

U Zlaté konvice

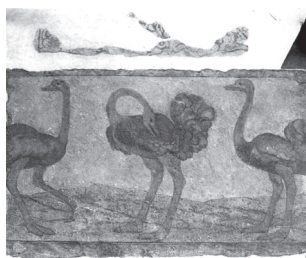
U Zlatého kola

U Bílého jablka

U Zlatého slunce

U Tří pštrosů

U Tří per

U Tří zlatých seker

1. Diskutujte před čtením.

1. Dům U Tří lilií, o kterém se mluví v povídce, najdete v Praze na Pohořelci. Znáte tuto lokalitu? Pokud ano, popište, kde je a jak se tam dostanete. Víte, proč se jmenuje Pohořelec?
2. Jaké motivy jsou typické pro romantickou literaturu? O čem je obvykle romantická povídka, kniha nebo film?

2. V povídce jsou neobvyklá slova nebo výrazy (například *krásnooká dívka*, *hromy se válely*). Najděte aspoň ještě jeden neobvyklý výraz.

3. Co je/není v povídce? Vyberte správnou možnost.

1. Ten den *bylo letní ráno/byla letní noc/byl letní den*.
2. Hospoda byla *blízko hřbitova/daleko od hřbitova/na místě, kde byl dřív hřbitov*.
3. Lidé v hospodě *mluvili/zpívali/tancovali*.
4. Krásná dívka měla *černé vlasy/světlé vlasy/hnědé vlasy*.
5. Krásná dívka odešla asi *na hodinu/na dvě hodiny/na čtvrt hodiny*.
6. Krásná dívka šla domů, protože *její sestra umřela/její matka umřela*.
7. Muž šel s dívkou *domů/ven/do jiné hospody*.
8. Bouře *končila/začínala/vrcholila*.

4. Řekněte, v jakém kontextu se slova z levého sloupce v povídce objevují. Pak v pravém sloupci najděte slova s opačným významem.

1. krásný	A. studený
2. světlý	B. ošklivý, škaredý
3. teplý	C. zavřený
4. otevřený	D. smutný
5. měkký	E. suchý
6. mokrá	F. tmavý
7. veselý	G. tvrdý
8. štíhlý	H. obyčejný
9. blízký	I. tlustý
10. zázračný	J. daleký

5. Jaký je rozdíl mezi těmito výrazy? V jakém kontextu je použijete?

- ▲ dívka – holka ▲ zlý – zlotřilý ▲ černý – tmavý ▲ světlý – jasný
▲ ječet – řvát ▲ tajemný – záračný

6. V povídce jsou tři dívky: krásná dívka, její sestra a její starší kamarádka. Která co dělala?

Například: přiběhla ke krásnooké – její sestra

1. mlčky kývla hlavou – _____
2. pomáhala jí – _____
3. vběhla do sálu – _____
4. tančila skoro pořád – _____
5. něco jí šeptala – _____
6. zeptala se jí – _____
7. upravovala si mokré šaty a vlasy – _____

7. Spojte následující věty.

1. Dívka se otočila
2. Vzal jsem ji
3. Nejvíc se mi líbily
4. Začala
5. Krásná dívka zmizela
6. Chvilí jsem se díval
7. Krásnooká mlčky kývla
- A. venku ve tmě.
B. její oči.
C. na veselé tančící páry.
D. ke mně.
E. hlavou.
F. za ruku, byla tak měkká.
G. prudká bouřka.

8. Která slovesa k sobě patří? Tvořte imperfektivní/perfektivní páry.

obléknout se pomáhat podívat se upravovat si umřít
slyšet pít šilet uslyšet pomoci dívat se zešilet
vypít upravit si umírat oblékat se

1. obléknout se / oblékat se
2. _____ / _____
3. _____ / _____
4. _____ / _____
5. _____ / _____
6. _____ / _____
7. _____ / _____
8. _____ / _____

9. Doplňte do vět slovesa z předchozího cvičení ve správné formě.

1. Myslím, že _____ tenkrát _____.
2. Chvilí _____ na veselé tančící páry a chvíli do tmavé zahrady za oknem.
3. Když hudba dohrála, krásná dívka _____ a zmizela venku ve tmě.
4. Dívka už byla zpátky _____ mokré šaty a vlasy.
5. _____ jí nějaká starší kamarádka.
6. Poprvé _____ její hlas.
7. „Matka zrovna _____.“
8. „Jako bych z ní musel _____ tu zlotřilou duši!“

10. Diskutujte po čtení.

1. Povídka je plná kontrastů (například *krásná dívka – její zlotřilá duše*). Najdete nějaké další kontrasty?
2. Je dívka zlá a bezcitná? Jaký je váš názor?

11. Pište.

1. Povídka začíná a končí popisem. Popište v romantickém stylu nějaké místo, které znáte.
2. Představte si, že krásná dívka se po smrti matky vrátila do hospody z nějakého důvodu. Napište jiný konec povídky.
3. Napište příběh tak, jak by ho vyprávěla krásná dívka.

SLOVNÍČEK ■

ZKRATKY A SYMBOLY • ABBREVIATIONS AND SYMBOLS • ABKÜRZUNGEN UND SYMBOLE
• СОКРАЩЕНИЯ И СИМВОЛЫ

*	verbs with stem changes in the present tense conjugation (-E conjugation), e.g. číst* , čtu to read, I read	Verb mit unregelmäßiger Konjugation (z.B. číst , čtu * lesen, ich lese)	глагол с изменением в корне в настоящем времени (-Е спряжение), напр. číst* , čtu читать, я читаю
e	the mobile -e- (e.g. den day, dny days)	bewegliches -e- (z.B. den der Tag, dny die Tage)	беглое -е- (напр. den день, dny дни)
pl.	plural	Plural (Mehrzahl)	множественное число, мн. число
pf.	perfective verb (expressing the result of an activity) or the action at a certain specific moment	Vollendetes Verb (das Ergebnis eines Vorganges oder einen bestimmten Augenblick des Vorganges ausdrückend)	глагол совершенного вида
N	nominative	Nominativ	именительный падеж, им.падеж
G	genitive	Genitiv	родительный падеж, род.падеж
D	dative	Dativ	дательный падеж, дат.падеж
A	accusative	Akkusativ	винительный падеж, вин.падеж
V	vocative	Vokativ	звательный падеж, зв.падеж
L	locative	Lokativ	предложный падеж, пред.падеж
I	instrumental	Instrumental	творительный падеж, тв.падеж
Ma	masculine animate gender	Maskulinum belebt	мужской род одушевленный
Mi	masculine inanimate gender	Maskulinum unbelebt	мужской род неодушевленный
F	feminine gender	Femininum	женский род
N	neuter gender	Neutrum	средний род

ČESKY * <i>pf.</i>	ANGLICKY	NĚMECKY	RUSKY
a	and	und	и
aby	to, in order to	dass, damit	чтобы
adaptovaný	adapted	adaptiert, bearbeitet	адаптированный
ach	oh, ah	ach	ах
ale	but	aber	но, а
almužna	alms	Almosen	милостыня, подаяние, грош
ametyst	amethyst	Amethyst	аметист
anděl	angel	Engel	ангел
ani	neither, nor, not even, either	nicht einmal	даже, даже не
ano	yes	ja	да
arkáda	arcade, archway	Arkade	аркада
asi	perhaps, probably	etwa, ungefähr	наверно, примерно
aspoň	at least	wenigstens	хотя бы
ať	let, may	damit	пусть
autor	author	Author	автор
až	when + future tense, until, up to, as far as	bis, wenn	когда, до, прямо, просто, кроме
bába	old woman	(altes) Weib	баба
balada	ballad	Ballade	баллада
balkon	balcony	Balkon	балкон
barva	colour	Farbe	цвет
báseň	poem	Gedicht	стихотворение
bát se, bojím se + G	to fear, I fear, to be afraid, I am afraid,	sich fürchten, ich fürchte mich (vor)	бояться, я боюсь
během	during	während	в течение
bez, beze + G	without	ohne	без
bezdětný	childless	kinderlos	бездетный
běžet	to run	laufen, rennen	бежать
běžně	routinely, commonly	üblich, gewöhnlich	обычно
billiár	billiards	Billard	бильярд
bílý	white	weiß	белый
blázen	fool, madman	Narr, Tor	сумасшедший
bledý	pale	blass	бледный
blesk	flash of lightning	Blitz	молния, вспышка
blízky	close	nah	близкий

ČESKY * pf.	ANGLICKY	NĚMECKY	RUSKY
blíž	closer	näher	ближе
blížít se	to approach	nahen, sich nähern	приближаться
bohatství	wealth, richness	Reichtum	богатство
bohatý	rich	reich	богатый
bohužel	unfortunately	leider	к сожалению
bouřka	storm	Gewitter	гроза
Bože víz Bůh	God! see God	um Gottes willen!, du meine Güte! <i>siehe</i> Gott	Боже! см. Бог
boží	godly, divine	Gottes...	божий
brada	chin	Kinn	подбородок
brána	gate	Tor	ворота
brát*, беру	to take, I take	nehmen, ich nehme	брать, я беру
bratr	brother	Bruder	брат
brzy	soon	bald	рано, скоро
Bůh	God	Gott	Бог
bydlet	to live	wohnen	жить
byt	flat, apartment	Wohnung	квартира
být	to be	sein	быть, существовать
celý	whole, all	ganz	весь
cena	price, value	Preis	цена
cestovat	to travel	reisen	путешествовать
cítit	to feel, to smell	fühlen, empfinden	чувствовать
cizinec	stranger, foreigner	Fremder, Ausländer	иностранец
co	what	was	что
cop	plait, braid	Zopf	коса
copak	what	was denn	неужели, разве, что, куда там
cože	what	was (denn)	что, что же, что- что
cti viz čest	see čest	<i>siehe</i> Ehre	чести см. честь
čarodějnice	witch	Hexe	ведьма, колдунья
čarovat	to perform magic	hexen, zaubern	колдовать
čas	time	Zeit	время
časopis	magazine, journal	Zeitschrift	журнал
častěji	more often	öfter, häufiger	чаще
často	often	oft	часто
čekat	to wait	warten	ждать
čelo	forehead	Stirn	лоб
čepice	cap	Mütze	кепка, шапка

U tří lilií

Cv. 3

1. byla letní noc
2. blízko hřbitova
3. tancovali
4. černé vlasy
5. na čtvrt hodiny
6. její matka umřela
7. ven 8. vrcholila

Cv. 4

1. B, 2. F, 3. A, 4. C,
5. G, 6. E, 7. D, 8. I, 9. J

Cv. 6

1. krásná dívka
2. starší kamarád
3. její sestra 4. krásná dívka 5. její sestra
6. starší kamarádka
7. krásná dívka

Cv. 7

1. D, 2. F, 3. B, 4. G,
5. A, 6. C, 7. E

Cv. 8

oblékat se/obléknout se, pomáhat/pomocť, dívat se/podívat se, upravovat si/upravit si, umírat/umřít, slyšet/uslyšet, pít/vypít, šílet/zešílet

Cv. 9

1. jsem, šílel 2. jsem

se díval 3. se oblékla 4. upravovala si 5. pomáhala 6. jsem uslyšel 7. umřela 8. vypít

Pan Ryšánek a pan Schlegl

Cv. 2

1. NE, 2. NE, 3. ANO, 4. ANO, 5. NE, 6. NE, 7. NE, 8. NE, 9. ANO, 10. ANO

Cv. 4

1. hostinský 2. pan Ryšánek 3. pan Ryšánek 4. hostinský 5. pan Schlegl 6. pan Ryšánek 7. hostinský 8. pan Schlegl 9. pan Ryšánek 10. hostinský

Cv. 5

1. od 2. do 3. u 4. u 5. na 6. mezi 7. na 8 o 9. o 10. o 11. kvůli 12. po 13. po

Cv. 6

uzdravovat se/uzdravit se, setkávat se/setkat se, přecházet/přejít, odcházet/

odejít, brát si/vzít si, objednávat si/objednat si, podávat/podat, potkávat/potkat

Cv. 7

1. si vezme
2. odejít
3. objednal si
4. přecházel
5. se, uzdravoval
6. potkávat
7. podával
- 8 se setkali

Cv. 8

1. 4. pád = akuzativ, pan Ryšánek
2. 3. pád = dativ, pan Schlegl
3. 2. pád = genitiv, nejlepší malostranské restaurace
4. 2. pád = genitiv, červen
5. 4. pád = akuzativ, tabáček
6. 2. pád = genitiv, penzisté, staří domácí páni
7. 4. pád = akuzativ, hlava
8. 2. pád = genitiv, třetí stůl

Seznam fotografií:

- obálka, str. 5 – Dům U Dvou slunců, kolem roku 1900
(Muzeum hlavního města Prahy)
- str. 2 – Jan Neruda, portrét (Památník národního písemnictví,
literární archiv)
- str. 8 – Pohled z Úvozu směrem k Nerudově ulici,
František Fridrich, kolem r. 1880 (Muzeum hlavního
města Prahy)
- str. 9 – Hospoda na Malé Straně, anonym (Muzeum hlavního
města Prahy)
- str. 13 – Újezdská brána, kolem roku 1890 (Kateřina Bečková:
Zmizelá Praha: Hradčany a Malá Strana. Nakladatelství
Schola ludus – Pragensia, Praha 2000/, s. 169)
- str. 17 – Malostranský hřbitov, anonym, kolem roku 1910
(Muzeum hlavního města Prahy)
- str. 21 – Kostel svatého Mikuláše, František Fridrich, kolem
roku 1867 (Muzeum hlavního města Prahy)
- str. 25 – Malostranské střechy a kostel svatého Mikuláše, kolem
roku 1860 (Muzeum hlavního města Prahy)
- str. 29–30 – Domovní znamení (Lydia Petrářová: Domovní
znamení staré Prahy. Panorama, Praha 1988)

Obsah

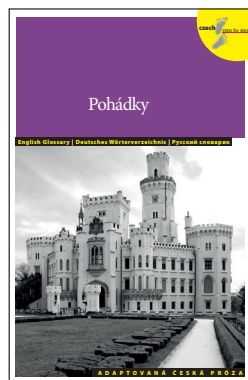
O autorovi	5
U Tří lilií	7
Pan Ryšánek a pan Schlegl	9
O měkkém srdci paní Rusky	13
Doktor Kazisvět	17
Přivedla žebráka na mizinu	21
Hastrman	25
O domovních znameníh	29
Cvičení	31
Slovníček	55
Klíč	93
Seznam fotografií	96

PŘIPRAVUJEME:

Lída Holá

■ Pohádky

Další publikace z edice Adaptovaná česká próza, určené studentům češtiny jako cizího jazyka, přináší tradiční pohádky české i zahraniční provenience. Kratší pohádky O veliké řepě, O koutkovi a slepičce, Tři prasátka, O perníkové chaloupce a Červená Karkulka, i klasické příběhy, jako jsou Popelka, Sněhurka, Šípková Růženka, O dvanácti měsíčkách nebo Princ Bajaja, představují vhodnou, nenáročnou četbu nejen pro děti, ale i pro dospělé studenty češtiny. Každou z dvanácti pohádek doprovázejí názorné ilustrace, které přibližují děj a podstatně napomáhají procvičení a osvojení slovní zásoby. Publikace obsahuje soubor gramaticko-lexikálních cvičení ke každému textu, česko-anglicko-německo-ruský slovníček a klíč ke cvičením. Součástí svazku je i audio CD s kompletní nahrávkou textů. Kniha je určena studentům češtiny jako cizího jazyka na úrovni A2..

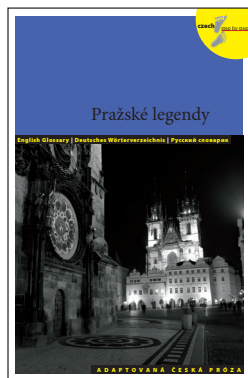
VYDÁNO:

Lída Holá

■ Pražské legendy

Pražské legendy vycházejí v edici Adaptovaná česká próza, určené studentům češtiny jako cizího jazyka. Tuto publikaci mohou využívat studující na úrovni A2. V deseti legendách spojených se známými pražskými lokalitami se seznámí s humornými, magickými, strašidelnými i tragickými příběhy, tradujícími se v Praze po celá staletí. Svazek obsahuje nejen známé legendy, jako např. o Golemovi, o Loretě či o mistru staroměstského orloje Hanušovi, ale i ty méně známé, jako je třeba pověst o čertech v Emauzích nebo příběh o původu válečků, které zdobí okno na Kampě u Karlova mostu. Pražské legendy se tak stávají i netradičním průvodcem po Praze a svědectvím o její minulosti. Publikace obsahuje názorné ilustrace a fotografie míst, ke kterým se legendy váží. Její součástí je anglický, německý a ruský slovníček a množství lexikálních a gramatických cvičení s klíčem. Přílohou je audio CD s kompletní nahrávkou knihy.

Brož. – flexovazba, 84 stran, cena 225 Kč, ISBN 978-80-87481-51-6

Lída Holá

■ Staré pověsti české a moravské

Staré pověsti české a moravské jsou dalším svazkem edice Adaptovaná česká próza. Jsou určené studentům češtiny jako cizího jazyka na úrovni A2. V deseti pověstech jsou představena nejslavnější jména a události české národní mytologie a historie: praotec Čech, Libuše a Přemysl, Libušina věštba, Horymír se svým věrným koněm Šemíkem, dívčí válka, kníže Václav, král Ječmínek a další. Studenti tak mají možnost seznámit se s postavami, ději a výroky, o kterých lze říct, že tvoří základ národního a historického povědomí každého Čecha. Svazek doprovázejí názorné ilustrace a fotografie míst, ke kterým se české a moravské pověsti váží. Dále obsahuje soubor gramaticko-lexikálních cvičení ke každému textu, česko-anglicko-německo-ruský slovníček a klíč ke cvičením. Obsahuje také anglický, německý a ruský slovníček a nabízí množství lexikálních a gramatických cvičení s klíčem. Součástí svazku je i audio CD s kompletní nahrávkou knihy. Publikace je určena studentům češtiny jako cizího jazyka na úrovni B1.

Brož. – flexovazba, 96 stran, cena 225 Kč

Jan Neruda – Lída Holá

Povídky malostranské

Populární Povídky malostranské známého českého autora Jana Nerudy vycházejí v rámci řady Adaptované české prózy určené studentům češtiny jako cizího jazyka. Adaptované Nerudovy povídky již vyšly v několika dotiscích, nyní se objevují v nové, přehlednější grafické podobě. Básník, prozaik a novinář Jan Neruda (1834–1891) patří k nejznámějším českým autorům devatenáctého století. Jeho jméno nese jedna z ulic u Pražského hradu, kde se v domě U Dvou slunců narodil. Neruda prožil v Praze celý život a s tímto městem je spojené i jeho dílo. Jeho povídky s jemnou ironií a psychologickou věrností představují lidi a lidičky z pražské Malé Strany. Díky nim máme možnost objevovat zapomenuté kouzlo starého světa, ale i nadčasové portréty lidských charakterů. Publikace přináší stručný medailon Jana Nerudy, šest jeho adaptovaných povídek a krátkou informaci o domovních znameních staré Prahy. Dále obsahuje soubor gramaticko-lexikálních cvičení ke každému textu, česko-anglicko-německo-ruský slovníček a klíč ke cvičením. Součástí svazku je i audio CD s kompletní nahrávkou knihy. Kniha je určena pro úroveň B1, tedy pro středně a více pokročilé studenty. Brož. – flexovazba, 100 stran, cena 225 Kč

